

Utbildningsdepartementet

2023-04-27

u.remissvar@regeringskansliet.se

UR dnr 10/2023

SVERIGES UTBILDNINGSRADIO AB:S YTTRANDE ÖVER STATENS SKOLVERKS FÖRSLAG TILL NATIONELL DIGITALISERINGSSTRATEGI FÖR SKOLVÄSENDET 2023–2027 (U2022/03951)

Sveriges Utbildningsradio (UR) har beretts möjlighet att lämna synpunkter på Skolverkets förslag till nationell digitaliseringsstrategi för skolväsendet 2023–2027 (U2022/03951).

Sveriges Utbildningsradio (UR) har enligt sitt sändningstillstånd i uppdrag att, i allmänhetens tjänst, bedriva programverksamhet på utbildningsområdet – vilket omfattar barn- och ungdomsutbildning, högskole- och annan vuxenutbildning samt studieförbund och folkhögskolor – samt tillhandahålla folkbildningsprogram.

Dessutom har UR ett särskilt ansvar för medie- och informationskunnighet (proposition 2018/19:136).

Mot bakgrund av UR:s uppdrag och särskilda ansvar lämnas följande yttrande.

UR har inga invändningar mot förslaget till nationell digitaliseringsstrategi, och tillstyrker såväl förslaget till övergripande mål 1 som delmål 1–4.

UR avstår ifrån att yttra sig över övergripande mål 2 och delmål 5–7.

UR vill poängtera vikten av att handlingsplanen och implementeringsplanen som ska utformas framgent tar höjd för den snabba utvecklingen på området samt att digital kompetens betonar förmågan att rusta sig mot desinformation.

Den konkreta och handfasta uppföljningen på förslaget till nationell digitaliseringsstrategi bör utgå ifrån att barn och unga idag redan lever i en digital värld och har med sig den både i klassrummen och i hemmen. Detta påverkar både informationsinhämtning och undervisning. Med en digitalisering av skolan kommer också det större och snabbare samhällsflödet av information in i klassrummen, där källor och upphovspersoner kommer från många olika håll och har många olika synvinklar och i vissa fall egna agendor. Både lärare och elever, oavsett nivå och typ av skola, har en allt mer komplicerad digital- och onlinemiljö att navigera i.

UR gör regelbundet undersökningar för att mäta behov och attityder i utbildningssektorn, bland annat kring digital kompetens. I en av UR genomförd Novus-undersökning bland lärare, från lågstadiet till gymnasiet, (2022) anser endast 11 procent av lärarna att deras elever har tillräckligt med kunskap för att kunna navigera säkert på nätet. 18 procent av lärarna uppger att de har delat vidare nyheter eller information som sedan visat sig vara osann, 51 procent vet inte om de har gjort det eller inte. Nästan hälften av lärarna säger att de behöver mer kunskap om källkritik, bildanalys och algoritmer.

I en fördjupad Novus-undersökning bland Sveriges högstadielärare som UR genomförde 2022 uppger 8 av 10 lärare att utmaningarna med desinformation inom skolan har ökat de senaste 5 åren. Nära hälften av högstadielärarna (46 %) uppger att deras elever inte har tillräcklig kunskap för att navigera säkert på nätet och majoriteten anser att deras elever inte har tillräcklig kunskap för att bedöma en källas trovärdighet. Som en parallell till dessa undersökningar kan OECD-rapporten *Developing Literacy Skills in a Digital World* (2021) nämnas. Den visar att ungefär varannan 15-åring i Sverige inte kan skilja mellan fakta och åsikter.

Ovan nämnda och andra undersökningar på området bör tas i beaktande. Frågorna är komplexa och utvecklingen går snabbt. Under coronapandemin och med kriget i Ukraina har det spridits felaktig information, både medvetet och i god tro, vilket har visat hur sårbara demokratier kan vara i den digitala tidsåldern. Vid samhällskriser är det helt avgörande att vi stärker vår digitala motståndskraft. Att kunna värdera vad som är sant och vad som är manipulation är en demokratisk färdighet som blir alltmer central. Det har de senaste åren tydliggjort. UR följer utvecklingen och stöttar både elever och lärare för att kunna hantera, förstå och bedöma information på ett säkert och ansvarsfullt sätt. UR:s medarbetare har också ingått i EU:s expertgrupp som nyligen tagit fram "Riktlinjer till lärare och utbildare om hur man bekämpar desinformation och underlättar digital kompetens genom utbildning" (2022).

Digitaliseringen och den tekniska utvecklingen med nya tjänster och produkter går mycket snabbt. Vilka tjänster som kommer att finnas om bara ett par, tre år är svåra att förutsäga. Hur artificiell intelligens, virtual reality och augmented reality kommer att tillämpas ser vi bara början på. Liksom hur nya gränssnitt som talsyntes, ögon- och röststyrning kommer att påverka användarnas behov och beteenden. Det enda som är säkert är att digitaliseringen av produkter, tjänster och samhällstjänster kommer att fortsätta att utvecklas och därmed kommer behovet av en bred digital kompetens ständigt vara aktuellt. De flesta elever vet hur man använder digitala enheter, men inte hur man använder dem ansvarsfullt eller hur lätt det är att sprida desinformation med modern teknik. Kunskapen behöver ständigt uppdateras i takt med den tekniska utvecklingen.

För Sveriges Utbildningsradio AB

Per Bergkrantz

Tillförordnad verkställande direktör